

Mina del Teixó

La Pobla de Lillet

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Catllaràs
Emplaçament Per sobre la pista que porta al Xalet del Catllaràs, a l'alçada del clot del Teixó.

Coordenades:

Latitud: 42.2195
Longitud: 1.95925
UTM Est (X): 414104
UTM Nord (Y): 4674672

Classificació

Número de fitxa 08166 - 86
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: La galeria té alguns desprendiments a l'interior. Les estructures exteriors s'estan enderrocant.
Protecció Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de La Pobla de Lillet, Plç. Ajuntament, núm.1. 08696-La Pobla de Lillet
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dt., 16/06/2009 - 02:00

Descripció

La mina de carbó del Teixó està formada per diverses restes que es distribueixen en diferents indrets. Situats en una mateixa cota i separats per un rec, en el qual hi ha un pontet fet a l'època de l'explotació minera, de fet hi passaven les vagonetes, trobem restes a costat i costat. A l'est hi ha la bocamina, formada per una gran obertura feta amb volta de canó de ciment i pedra tot encofrat, la volta s'allarga uns metres cap a l'interior de la galeria, després la resta és la mateixa roca picada formant també volta. Es pot entrar bastants metres cap a l'interior però en desconeixem la llargada. En aquesta zona, a l'exterior hi ha les restes d'un mur en un costat de la plaça del davant de la bocamina. A l'altra costat del torrent hi ha vestigis de diferents construccions, una caseta pel transformador, restes de tallers i magatzems, un gran dipòsit, i uns metres més enllà el que sembla era un polvorí, a més d'altres murs de menor entitat i d'utilitat desconeguda. Com la majoria de mines la gran quantitat de vegetació ha anat amagant les diferents construccions i avui dia són de difícil localització i identificació. Aquesta mina consta com una de les més complexes del conjunt de mines existents al Catllaràs. A grans trets segons explica Salmerón (SALMERÓN:1990:251-259), un cop el carbó sortia de la mina del teixó era transportat per vagonetes, que circulaven sobre rails, cap un telefèric que el portava fins al costat de la mina de font freda, on també es recollia el carbó d'aquesta; tornava a entrar a l'interior d'una galeria amb vagonetes de via de 60 mm, per després tornar a sortir a la superfície a través d'un pou (es podria correspondre al pou que hi ha al lloc conegut com la sala de màquines) i des d'aquí era novament transportat amb vagonetes sobre rails cap a la Roca de la Lluna, on un altre telefèric el transportava fins al telefèric general (el cable) que ja constituïa el darrer i més llarg tram de telefèric que transportava el mineral fins l'estació de l'empalme, del ferrocarril de Guardiola a Castellar de N'Hug, i finalment des d'aquí seria portat fins al Clot del Moro. El telefèric del Teixó el van construir el 1910, i tenia una longitud de 200 m. i permetia salvar un desnivell de 65 metres; i el de la Roca de la Lluna fou construït el 1912, de longitud feia 600 metres i de desnivell de 180 metres.

Observacions:

Aquesta mina va ser una de les més importants del Catllaràs, tant per la durada d'anys d'explotació, per les tonelades de carbó extretes i per les pròpies particularitats, convertint-la en una de les poques mines a les quals es podia accedir per una boca i sortir per una altra, fet degut a la comunicació d'aquesta mina amb la del cable.

A pocs metres per sota la bocamina i poc més cap a l'est hi ha les restes de la casa del Teixó.

Història

Els primers anys d'explotació d'aquesta mina van ser de la mà d'Antoni Planas i Oliver, qui va iniciar l'extracció de carbó l'any 1900. Al 1904 va passar a mans de l'empresa Asland, que hi va tenir activitat fins al 1922, any que la companyia deturà l'extracció de carbó a les mines del Catllaràs. La Compañía General de Asfaltos y Portland Asland, promoguda pel senyor Eusebi Güell i Bacigalupi va iniciar la construcció de la fàbrica de ciment del Clot del Moro, al terme municipal de Castellar de N'Hug però prop del límit amb la Poble de Lillet, l'any 1901. L'emplaçament escollit per la instal·lació d'aquesta fàbrica era idònia per a la proximitat de la matèria prima com la pedra calcàrea per fabricar el ciment, la força hidràulica de l'aigua del riu Llobregat i el carbó de les mines de la Serra del Catllaràs, tant sols tenia la mancança del transport que amb els anys resoldria amb la construcció d'una petita línia de ferrocarril que enllaçava Guardiola de Berguedà amb la Poble de Lillet, i posteriorment fins la fàbrica del Clot del Moro. A principis de segle Asland va adquirir diverses mines de carbó al Catllaràs, entre les quals hi havia aquesta mina del Teixó. Amb els anys Asland va ampliar la quantitat d'explotacions, a més de millorar les infraestructures, sobretot de transport del carbó, per tal que l'activitat minera fos rendible, ja que durant els primers anys el carbó era portat a bast. Així, a més de la construcció del tren de Guardiola a la Poble, també va construir tres telefèrics que foren de gran utilitat pel transport del lignit. El telefèric general, conegut com el cable, es va

posar en servei el 1907; el telefèric del Teixó, fou construït l'any 1910 i finalment el telefèric de la Roca de la Lluna a l'any 1912. Aquestes infraestructures junt amb trams de ferrocarril industrial (de circulació per l'interior de les galeries i altres d'exterior) van permetre que totes o quasi totes les mines que Asland explotava al Catllaràs estiguessin comunicades.

Bibliografia

- BOIXADER, P. (2000:19-20): "Itinerari per les principals mines del Catllaràs". L'Erol, núm. 67, hivern 2000.
- SALMERÓN, C. (1990:251-259): Els trens del Berguedà. Història dels ferrocarrils industrials del Berguedà. Col·lecció: Els trens de Catalunya, 14-B, Terminus, Barcelona.
- SOLER I RIBA, R. i ORIOLA I CASÒLIVA, J. (1997:154). Relleu Fotogràfic de les mines del Berguedà. Fotocomposició i impressió: Berimprèss, S.L., Berga.

